СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIII. Ч. 291. Джерзі Сіті, Н. Дж., субота, 14-го грудня 1935. — VOL. XLIII. No. 291. Jersey City, N. J., Saturday, December 14, 1935. THREE CENTS

СТЕЙТОВА ФАРМЕРСЬКА ОРҐАНІЗАЦІЯ ПРОТИ УРЯДУ

ОНІОНТА (Ню Йорк). — Не зважаючи на те, що Американська Федерація Фармерських Бюр на своїй останній конвенції в Шікаґо постановила подавляючою більшістю голосів піддержувати фармерську політику президента Рузвелта, інша фармерська організація, звана Ґрейндж, на своїй стейтовій конвенції постановила поборювати адміністрацію фармерського достроєння, а спеціяльно її плян контролі продукції.

Конвенція цеї організації станула на становищі, що клопоти фармерства можуть полагодити не уряд, а тільки самі фармери. Конвенція заявилася за поширення фармерської кооперації.

ВІДГУКИ „ПЛЯНУ МИРА" В КАНАДІ Й АМЕРИЦІ.

ОТАВА. — Члени канадійського уряду не криються зі своїм обуренням на французько-англійський „плян мира". Один член кабінету Кинґа заявив отверто, що він уважає цей плян „безсоромною зрадою Ліґи".

Якщо англійський уряд буде питатися канадійського уряду за опінію щодо „пляну мира", канадійський уряд, кажуть, вискаже свій осуд без обиняків.

Сер Норман Анджел, англійський суспільний діяч, письменник і політик, що подорожує тепер по Америці з відчитами, говорив у Ню Йорку з американськими ґазетярами про ріжні політичні справи, а між іншим про „плян мира", предложений Англією й Францією в справі італійсько-етіопської війни. Анджел сказав, що Ліґа Націй повинна станути на становищі, що напад одної держави Ліґи на іншу становить напад на всі держави Ліґи; інше становище — це зраджування Ліґи Націй. Анджел назвав „плян мира" викрутом імперіялістів.

ПОДРОБИЦІ ПЛЯНУ ПОВІТРЯНОГО ПОЛУЧЕННЯ З ЕВРОПОЮ.

ВАШИНҐТОН. — Американський уряд подає дальші подробиці пляну правильного почтового получення між Америкою й Европою, виробленого представниками Злучених Держав, Канади, Англії й Ірляндії.

Ці правильне получення буде заведене в літі 1937 року. Возити будуть не тільки почтові посилки, але й людей. Літаки будуть приїжджати до Ірляндії й Лондону, де вони будуть мати получення з літаками в інші частини Европи. З Ню Йорку будуть літаки вилітати правильно 4 рази на тиждень. У Злучених Державах стації трансатлянтійської лінії будуть у містах: Ню Йорк, Чарлстон, Болтимор, Кейп Чарлз і Норфовк.

КОНҐРЕСМЕН ЗАСУДЖЕНИЙ ЗА ХАБАРНИЦТВО.

ВАШИНҐТОН. — Перед присяжними суддями в федеральнім суді відбулася тут розправа проти конґресмена Джана Г. Говпела і його сина Чарлза, обвинувачених за продавання за гроші прислугуючого конґресменові права іменувати кандидата до військової академії у Вест Пойнті.

Обвинувачем і головним свідком був атлет Джеймс Айвс із Болтимор. Він заявив, що в короткім часі по внесенню ним подання до академії до нього підійшов син конґресмена та представившися фальшивим іменем, обіцяв йому добути приняття до академії за відповідну заплату для конґресмена. Остаточно Айвс дав конґресменові Говпелові вексель на $1,000. Одначе зчасом, говорив він на суді, йому захотілось узаконнити свій побут в академії, а конґресмен не хотів цього зробити.

Конґресмен говорив, що він рекомендував Айвса до академії на просьбу кількох приятелів, що хотіли мати в академії атлета. Він перечив, що дістав гроші або вексель від Айвса. Його син підтверджував зізнання батька. Присяжні судді не повірили їм і признали їх винуватими хабарництва. За це кождому з них грозить вязниця до двох літ та гривна до $10,000.

БОЖЕВІЛЬНИЙ УЧИНОК ШПИТАЛЬНОГО ПОСЛУГАЧА.

НЮ ЙОРК. — Один помічник школи зубних операцій у Колюмбійськім Презбітеріянськім Медичнім Центрі, огірчений за відправлення його зі служби, вбив вистрілами з револьвера двох лікарів цього шпиталю, покалічив тяжко третього, а потім вистрілом у груди поклав себе трупом.

У шпиталі називав себе Віктором Кусовом, а в приватних записках — Вячеславом Кузнецовом. Кілька літ тому він прийшов до того шпиталю лікуватися на недугу шлунка. По вилікуванню він дістав службу в шпиталі завдяки свому достойному вигляді. Любив він говорити про свої високі школи в Росії. З часом став він кривдуватися, що шпитальний заряд його не признає як слід. На тлі цього дійшло до напруження між ним і зарядом, що остаточно заставило заряд відправити його з роботи. Кілька годин по відправленню Кузнецов поповнив потрійне вбивство. Він, видно, добре обдумав свій учинок, бо приготовив листи до заряду й до священика з російської православної місії.

Лікарі не сумніваються, що Кузнецов був божевільний.

ЩО БАЧИВ НІМЕЦЬКИЙ ЖУРНАЛІСТ У СОВЄТАХ.

„Франкфуртер Цайтунґ" з 14. 11. подає цікаві подробиці московського побуту: ресторан. Саля зі скляною покрівлею, мягкі канапи, мосяжні канделябри з львиними головами. Водограї між столами, уквітчані водозбори з живими рибами. — Така декорація: „Вже так сказати вспокоює людину, коли принаймение в кімнаті виявляється московський характер, коли правдоподібно або огрівання не функціонує, або нема закруток у водозбори. Щось мусить бути у дефекті".

Вернемось до салі. Кельнерів тьма, але страви очікують по дві години. Пояснення таке, що правдивий комуніст занадто гордий обслуґувати західніх буржуїв. Та це болить тільки американських і европейських комуністів, що, розпещені в своїх буржуазних батьківщинах, не можуть миритися з „райськими" порядками. Кельнери всі проходять курс чужих мов, але тільки з одним можна було порозумітися, бо то був віденець. Зате дівчата — проводарки Інтуриста гарні й знаменито вишколені. Поволі й делікатно вкрадаються в довіря чужинця. Вони захоплені комуністками. За те дістають 225 рублів на місяць, тоді, як стенотипістки мають по 75 рублів.

Склади, де купують за чужу валюту, для нинішньої московської уяви величаві. В них, буває, нема щіточки до зубів, але ікра дешева.

Ціни високі, бо офіційно рубель рівняється злотому рублеві. Тільки при купівлі книжок золотий рубель рівняється вісьмом. Це для примани, щоб чужинці розвозили комуністичну пропаганду.

Загальне враження передає німецький мандрівник досадно!

Коли хто у зверху порядним домі уперше відчиняє місце, що має напис „Для мужчин", той безтямно зупиняється на порозі.

Ніде, як саме тут, не приходить йому так недвозначно до свідомости, що властиво ховаються за всіми балачками про культурне виховання, народну гиґієну, санітарний поступ".

ЗГИНУЛА ДОНЬКА КЕМАЛЯ ПАШІ.

Адоптована донька диктатора Туреччини, яка верталася з Англії до Парижа, вилетіла через неосторожність з поїзду. Поїзд здержано. Її перевезено до шпиталю, де вона померла.

ЧВЕРТЬ КҐ. СОЛИ І МОЛОТОК НА ЛІЦИТАЦІЇ.

Один коморник у польському місті Сосновці оголосив оповістку про ліцитацію в одного громадянина. На ліцитацію виставив коморник чверть кґ. гіркої соли і молоток; сільвартости 5 сотиків, молоток 10 сотиків. Польські часописи називають таку ліцитацію дивоглядом.

НАПАД НА ПОЧТОВИЙ АМБУЛЯНС БІЛЯ ЛЕНІНҐРАДУ.

В череповецькім районі біля Ленінґраду виконали цими днями напад на почтовий амбулянс. Візника напасники вбили каменем. Амбулянс ограбили. Одного з напасників чекісти арештували.

ЛІКВІДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ В БЕРЛІНІ.

В деяких органах української преси появилася була вістка п. з. „Ліквідація Українського Наукового Інституту в Берліні", яка не вповні відповідає дійсности й може непоінформованих привести до фальшивих висновків. Тому прошу ласкаво помістити для вияснення справи отсе коротке спростування:

Український Науковий Інститут у Берліні стояв при кінці 1931-го року через фінансові трудноші перед загрозою повної ліквідації. Тільки завдяки заходам кількох німецьких і українських осіб удалося Інститут не лише втримати при життю, але ще й значно поширити його діяльність. Сьогодні положення Інституту в нічому не змінилося. Що правда, є плян обєднати всі берлінські закордонні інститути коло „Високої Школи для студій закордону" (Авсляндсгохшуле). При здійсненні цього пляну Український Науковий Інститут був би також приєднаний до згаданої Високої Школи з затриманням власної організації та дотеперішнього обсягу діяльности. В відношенні стипендистів до Інституту також не наступила ніяка зміна.

Проф. д-р А. Пальме, в. р., куратор Українського Наукового Інституту, державний комісар Високої Школи для дослідів закордону.

ТРАҐЕДІЯ СТАРЦЯ.

В Гукалівцях, пов. Зборів, Марян Вишомірський, 85-літній дідусь, перед літами розділив свій маєток між своїх дітей, думаючи, що котрийсь з його синів візьме його на удержання. Але так не сталося, діти не хотіли приняти свого батька, ба й виганяли його навіть зі своєї хати. Старець опинився без куска хліба. З розпуки підпалив він цими днями хату свого сина, а сам повісився в саді своєї дочки.

УКРАЇНІКА.

Славістичний місячник „SLOVANSKY PREHLED" приносить у найновішому числі (8) ювілейну статтю про митрополита Андрія Шептицького, зіставляючи його працю з діяльністю хорватського архиєпископа-мецената Й. Штросмаєра та підкреслюючи дивно-холодне наставлення польської суспільности, а зокрема польської преси до ювилята. До статті долучена світлина митрополита. Крім цього зустрічаємо в цьому числі „S. P." тепло написаний некрольог про О. Новаківського та вістки про політичні потягнення української офіційної політики в Польщі.

НАЙЧЕМНІШИЙ ФАХ.

Німецький професор Гартенс попробував виявити це. Він написав по 5 листів представникам кожного фаху, отже 5 листів лікарям, інжинірам, банкирям і т. п. З пятьох послів — негайно й точно відповіли чотири. З пятьох лікарів, курієрів, залізничників відповіли по три. З книгарів, кравців, акторів, суддів — відповідь надійшла тільки від кожного пятого. Аптикарі, банкирі, інжинірі, мистці зовсім не відповіли.

Найчемніші — посли. Правдоподібно анкета відбувалася перед виборами.

БРАЗИЛІЙСЬКІ СЕНАТОРИ ЗДАЮТЬ ІСПИТ З ҐЕОҐРАФІЇ.

Бразилія не належить до Ліґи Націй. Бразилія не має обовязку приєднатись до санкцій держав проти Італії. Бразилія хоче експортувати до Італії те, що має. Отже зібрався бразилійський сенат на раду. Треба було згадати теж Етіопію. При Етіопії — її столицю. Три години тяглася суперечка, як називається столиця цеї клятої держави. Після довгої дискусії сенатори погодились з тим, що місто неґуса називається „Аріс Абаба".

ВЛАСНИК ДВОХ СКЛЕПІВ І КАМЕНИЦЬ КУПУЄ КРАДЕНИЙ ЦУКОР.

Йосиф Мозес Штайнвурцель у Львові є власником двох склепів і реальности, та цього мабуть йому ще мало, бо він робить іще кокосові інтереси на краденому цукрі. В ночі з 17. на 18. листопаду доконано вломи до залізничого вагону на товаровому двірці у Львові й украдено мішок цукру ваги 32 кґ., вартости 47 зл. Поліційне слідство виказало, що цього крадіжу допустилися Явник Альойзи і Козьол Ян. Цкор вони продали згаданому багатієві Штайнвурцелеві. Поліція товар відібрала, а злодіїв арештувала.

„СЕСТРА АЛЬБЕРТА".

Віденська преса з 19. 11. посвячує згадку Альберті Андерлік, жінці австрійського полковника, відомій у Львові під іменем „сестри Альберти". Її муж відступив з австрійським військом, вона залишилась у Львові. Тут працювала як блакитна сестра в лікарнях, обслугуючи ранених австрійських вояків. Всі її зусилля були скеровані на те, щоб не допустити наповнення вилікуваних до транспортів на Сибір. Нічого не лякалась та жінка. Вона вміла здобути навіть довіря російського губернатора й тому своєчасно довідувалася про нечайні провірки шпиталів, щоб тільки скрити своїх піклуванців. Це одна з нечисленних жінок, відзначених високими воєнними орденами.

„ПОВОРОЖУ, ПАНОНЬКУ".

Ференцівна Софія у Львові мабуть безнадійно жде на королевича з байки, щоб її взяв за дружину, тому заєдно шукає підмоги в ріжних ворожбиток і циганок. Недавно вона донесла поліції що невідома їй циганка вимантила від неї за добру ворожбу ріжні дарунки й гроші на суму 100 зл. і 50 сот.

НАЙБІЛЬШЕ ЯБЛОКО ДАНІЇ.

В данській місцевости Арґус відкрили цими днями виставу овочів. Є на цій виставі модель найбільшого яблока Данії, що його зародила одна яблуня минулого року. Це яблоко важило 1,230 грамів.

СМЕРТНІСТЬ НЕМОВЛЯТ У РІЖНИХ КРАЇНАХ ЕВРОПИ.

Згідно з ообчисленнями Головного Статистичного Уряду в І. кварталі ц. р. в Польщі померло 33,114 немовлят, у Німеччині — 25,201, у Франції — 13,989, в Англії — 9,901, в Мадярщині — 7,142, в Голяндії — 2.122. Найбільша смертність немовлят була, як бачимо, в Польщі. Цей факт пояснюють низьким станом культури населення.

ДЕЯКІ ДОКУМЕНТИ НА ВАРШАВСЬКІМ ПРОЦЕСІ СФАЛЬШОВАНІ

ПАРИЖ. — Парижське „Українське Слово" з 1. грудня пише про „Чесько-ляцькі коншахти проти ОУН" і подає між іншим таке:

„Це правда, що чеська поліція знайшла при ревізіях у націоналістів ріжні матеріяли, направлені проти Польщі. Правда також, що чехи передали чи продали ці матеріяли полякам. Такий факт просто одиночний у світі, а коли ще зясуємо собі, що вже від 2 років чесько-польські відносини дуже напружені, то цей факт найкраще свідчить про відношення чехів до українців: ненависть їх до українців не тільки більша ніж до поляків, але вони, не зважаючи на свою ненависть до поляків, готові полякам завсіди зробити услугу, коли це тільки пошкодить українцям. Та в данім випадку важніше це, що — як нас інформують із компетентних кругів — матеріяли, забрані в празьких націоналістів, збільшилися ще й фальсифікатами і якраз цими фальсифікатами поляки хочуть компромітувати й Організацію й нелюбі їй держави. Не треба бути аж надто втаємниченим у справи, щоб знати, що в листуванні підпольної організації, та й іще в листуванні в дуже довірчиих справах, уживається шифр і спеціяльних кодів, а то й спеціяльного чорнила таємного. Тимчасом листи з „архіву" празького, цитовані в акті обвинувачення, писані так, неначеб ішло про звичайні справи та між звичайними товариствами і людьми. Якраз таким є здогадний лист полк. Коновальця до Сеника в справі конференції полк. Коновальця з литовським міністром заграничних справ, Завнюсом, що є коронною „бомбою" акту обвинувачення. Спорудити собі листа на машині та писати в ньому, чого душа забажає, не так то тяжко. Коли можуть члени підпольної організації фальшувати документи особисті, як це виказує розправа в Варшаві, то тим лекше фальшувати звичайні листи державній офензиві, тимбільше, що її за це ніхто не потягне до відповідальности. Перед кількома роками в польській пресі навіть були знимки урядових листів німецького консуля в Кракові (а не членів підпольної організації!), що нібито доказували грошеву підтримку УВО німцями, і показося, що листи ці були сфальшовані, а їх правдивість заперечена і німецькою делеґацією в Женеві і німецьким урядом. Всім відома велика афера зі сфальшуванням листів до большевиків американського сенатора Бори, в яких правдивість початково цілий світ вірив, поки справу сфальшування не розкрив відомий журналіст Нікербокер. Фальшівники знали, що справа скорше чи пізніше розкриється, а всеж фальшували, розраховуючи хочби на короткотревалий ефект." До цього додає ще „У. С." згадку про розголошену недавно польською пресою знимку сфальшованого чехами документу польської скавтової команди та предложеного на щойно скінченім процесі в Тешині проти польського скавта Дельонґа.

ЯК БУЛО З САМОВБИВСТВОМ ШИМАНСЬКОГО?

ПАРИЖ. — Читаємо в „Українськім Слові":

„На зовнішній ефект розраховані польські фальсифікати. На такий ефект розраховане теж між іншим і твердження про самовбивство І. Шиманського з „нужди", хоч загально відомо, а зокрема можуть це посвідчити всі наші іміґранти з Болгарії, що Шиманський був матеріяльно вповні забезпечений і тому не міг „з нужди" поповнити самовбивство".

ОСЬ ЯКІ ТО СВІДКИ!

ЛЬВІВ. — Кореспондент „Українських Вістей" подає з варшавського процесу таке:

Стає на розправі свідок, який у слідстві зізнав, що на знимці катеґорично пізнає замаховця. Адв. д-р Ганкевич питає свідка про вияснення слова „катеґорично". Свідок відповідає: „Катеґоричне, то... такі опис тваржи".

РОЗДІЛИЛИ ОБОРОНУ.

ВАРШАВА. — Оборонці 12 українських підсудних розділили між себе оборону. Без оборони лишився лише підсудний Миґаль.

Підсудним дозволено робити собі записки з процесу. Вони живо перейматься всіми інцідентами й нотують усе, користаючи з дозволу мати папір і олівці.

10 ДНІВ АРЕШТУ ЗА ЗІЗНАВАННЯ ПО УКРАЇНСЬКИ.

ВАРШАВА. — Виступає в процесі 12-тьох як свідок Ірина Хомяківна, літ 27, і зізнає по українськи. Предсідник трибуналу каже, що вона студентка університету і володіє знаменито польською мовою. Свідок відповідає, що не буде зізнавати по польськи. Трибунал карає її гривною в сумі 100 зл. із заміною на 10 днів арешту. За усмішку свідка до підсудних усунено її з салі.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jeresy City, N. J. on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідае.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807.

За кожду зміну адреси платиться 10 цент.ві

З Канади належит посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗАМІТНИЙ ПЛЯН МИРА

Ще не минуло й місяця, відколи в Женеві, на зборах Ліґи Націй, гомоніли з уст представників Анґлії й Франції гучні фрази про святість міжнародніх договорів, що, мовляв, зобовязували Італію шанувати повну незалежність Етіопії, а вже представники тих самих урядів виступили публично з пляном, який кидає нам яскраве світло на значіння гарних фраз в устах державних представників.

Називається цей плян — пляном мира. Себто він має на ціли завести негайно мир між Італією й Етіопією. Здавалось би, що це дуже гарна річ: запобігти війні, чи здержати вже почату війну. Одначе як робить це Франція й Анґлія? Роблять це, як це вони самі називають, дорогою виміни території. У чому лежить ця виміна? — спитаємося здивовані, бо чейже не вимінювати територію вибрався Мусоліні в Етіопію. „Виміна території" полягає в тому, що Етіопія має відступити Італії добровільно більше як половину своєї території, а в тій масі частину, незвичайно врожайну та підходячу для кольонізації білими людьми з умірковаиої смуги, а за це має дістати доступ до моря через італійську кольонію Еритрею.

Так виглядає „виміна території", яку пропонують уряди Франції й Анґлії як спосіб замирення Італії й Етіопії. Отже Етіопія має відступити більше як половину своєї території, і то найкращу її частину, за те, що називається в політичній мові коридором. Етіопія має дати добровільно більше, ніж Мусоліні сподівався дістати силою по кількох роках кампанії, а зате Етіопія має дістати коридор, цей крутарський компроміс, придуманий аліянтами при версайськім договорі, щоби погодити жадливість Польщі з незалежністю Німеччини, компроміс, що від самого початку до нині дратував Німеччину, а не вдоволяв Польщу. Цей скомпромітований засіб тепер старі аліянти наново вкладають у свій плян мира як буцімто підходячий засіб відшкодування Етіопії за зовсім реальні втрати в території, багатстві й престіжу.

Так виглядає пропозиція замирення, подана Анґлією й Францією. Становище Франції стоїть у суперечности з заявами Ляваля в Женеві, але становище Анґлії стоїть у противенстві з заявами консервативного лідера Болдвина підчас останньої виборчої кампанії в Анґлії, та зі становищем виборців, що виразно й недвозначно попирали санкції Ліґи Націй.

„Плян мира" може справді заглаїть війну між Італією й Етіопією та вратує анґлійські кольонії в Африці тепер, одначе на дальшу мету він причиниться до нових воєн, бо поширить у світі переконання, що навіть Франція й Анґлія у міжнародніх справах не признають ніяких засад, а тільки найближчі імперіялістичні інтереси.

СУД НАД УКРАЇНСЬКОЮ МОЛОДДЮ У ВАРШАВІ

ЗІЗНАННЯ ПІДСУДНИХ, ЗГЛЯДНО ВІДЧИТУВАННЯ ЗІЗНАНЬ ІЗ СЛІДЧИХ АКТІВ.

(З львівського часопису „Українські Вісти").

(9)

Дарія Гнатківська, яку тепер впровадили, теж відмовилася зізнавати по польськи, тому відчитано її протоколи, зложені в слідстві.

Гнатківська подала в слідстві, що поза „Пластом" до ніякої іншої орґанізації не належала, політикою не займалася, в суспільнім життю не брала ніякої участи. Про ОУН знає тільки з часописів, одначе згоджується з тією орґанізацією. Підсудна є приклонницею революційних метод, бо еволюція тревае задовго. Про акти терору ОУН не говорить ні зле, ні добре.

Далі призналася Гнатківська, що має „неофіційного" нареченого, з яким листується приблизно раз на місяць. Його листи з призвичаєння палила. Політичних тем у листах не порушувала. Тепер не знає, де перебуває наречений. Також не хоче вказати, на яку адресу писала до нареченого. Бандери не знає, а Лебедя й Рака знає тільки з обличчя. Врешті признала, що її нареченим є Лебедь. До неї писав з Чехословаччини й з Берліна. Останнього листа отримала від нього в травні 1934, а в другій половині травня він прибув до Львова. Тоді Гнатківська теж приїхала до Львова й побувала там 4 тижні. У Львові 4 рази змінювала мешкання.

Далі признала Гнатківська, що в липні, а може в серпні 1933 р. був Лебедь гостем її родичів. Звідкіля прибув і куди поїхав — того не знає.

Ні Карпинця, ні Климишина не знає. В Кракові, Познані, Люблині й у Варшаві ніколи не була і з ніким у тих містах не листувалася.

Переслухувана дня II. 10. 34. у Варшаві, не призналася до вини, себто до того, щоб мала належати до ОУН, що помагала невідомому учасникові вбивства до злочину, ніяких обсервацій способу життя міністра Перацького не переводила.

Колиж Гнатківській представлено, що в день убивства була в Варшаві, Гнатківська призналась, що справді там була. До Варшави приїхала в половині травня, днем пізніше від Лебедя, який просив її приїхати. Про виїзд до Варшави нікому не згадувала. За посередництвом Лебедя знайшла мешкання. Лебедь виставився для неї документ, який звернла йому дня 16. червня на двірці. З Варшави не писала листів, раз тільки отримала зі Львова переказом 100 зл. для Лебедя. Не знає, чи Лебедь виїжджав до Кракова. Нераз, бувало, не бачила його кілька днів.

В справі виїзду до Ґдині зізнала Гнатківська таксамо, як і Лебедь. До Косова вернулася правдоподібно 26 або 27. червня і там постійно перебувала аж до хвилі арештування.

Дня 5. березня 1935 відкликала Гнатківська зізнання, начебто Олена Чайківська доставила їй леґітимацію на прізвище Солецької. До Данціґу приїхала на документи Квецінської, на яке то прізвище жила у Варшаві.

Внесок д-ра Ганкевича.

В імені всіх підсудних просить д-р Ганкевич узглянднити, що дня 21 листопаду є врочисте гр.-кат. свято, св. Михайла, і в той день перервати розправу. Предсідник заряджує перерву, підчас якої трибунал нараджувався над внеском оборонця.

ЯРОСЛАВ КАРПИНЕЦЬ У СВІТЛІ ЗІЗНАНЬ.

Після перерви випроваджено з салі підсудну Гнатківську й впроваджено Ярослава Карпинця. З ним, як і з попередніми обвинуваченими, заходить непорозуміння на тлі мови. Предсідник проголошує постанову про відчитання зізнань обвинуваченого, зложених у слідстві.

Прокуратор Желєнський стверджує з уряду, що Карпинець був студентом Ягайлонського Університету в Кракові. Потім приступлено до відчитання зізнань.

Карпинець, переслухуваний дня 14. червня, зізнав, що всі ляборато́рійні предмети й хемікалії — це його приватна власність, потрібна для наукових дослідів. Заперечив, начебто це все належало до боєвого реферату ОУН, подав дані про свою особу й заявив, що до вини не почувається і заперечив, начеб належав до ОУН.

Дня 20. червня ще раз потвердив свої попередні зізнання, додаючи, що бляха, яку йому показували, не була ніколи в його руках і він не розуміє, чому части варшавської бомби, роблені з такого самого матеріялу, який знайдено в нього підчас ревізії. Дальше зізнав, що не пригадує собі, чи дня 30. травня був у нього який мужчина. Мосяжну рурку залишив у нього студент Стронський із Бучача.

Зізнаючи дня 15. серпня 1934, заявив Карпинець, що Андрій Боринець є студентом університету на фільософічнім виділі. Обвинувачений товаришував із ним. Чи Боринець є членом ОУН — не знає, як теж не знає, звідкіль узявся в його мешканні переказ, адресований до Боринця.

До чого Карпинець признався?

Опісля признався Карпинець до приналежнсоти ОУН і відмовив на запит, від якого часу належить. На дальші запити вияснює, що початково ходив на техніку, але з уваги на високі оплати перенісся на фільософію.

Від орґанізації дістав припоручення з обсягу хемії. Признає, що зготовив частину бомби, однак не наповнював її вибуховим матеріялом. Згадані вибухові частини приготовив десь приблизно при кінці травня й на приказ ОУН.

Лебедя не знає й ніколи не бачив на очі. На запит, хто був у нього дня 30. травня — відмовляє відповіди. Згадану пушку й запальник відніс на згори умовлене місце і віддав осібнякові, якого передтим не знав, а який зовсім не подібний до Лебедя.

Переслуханий дня 14. вересня, Карпинець не признався до вини, потвердив свої попередні зізнання і не виявив, хто перебрав від нього бомбу.

Розправи 21. листопаду (гр.-кат. свято) не було.

ПІДСУДНИЙ КЛИМИШИН МОВЧИТЬ.

Четвертий день варшавського процесу.

Нинішня розправа (22. листопаду) почалася в годині 10.40. На лаві підсудних знаходиться тільки підсудний **Климишин.**

Предсідник звертається до підсудного й питається, чи він у 1931 р. брав участь в ОУН в ціли відірвання від польської держави полудневосхідніх воєвідств.

Тому, що підсудний не відповідає, предсідник питає його те саме вдруге.

Підсудний дальше мовчить.

Тоді предсідник стверджує з актів, що Климишин був студентом краківського університету і в зізнаннях, зложених 14. червня 1934 р., ясно заявив:

„По польськи вмію говорити, але не хочу"...

Дальше предсідник оголошує ухвалу:

„Беручи під увагу, що підсудний Климишин не відповідає, а тимсамим відмовляє зізнань, суд постановляє відчитати його зізнання, зложені в слідстві.

Підсудного Миколу Климишина переслухувано кілька разів у Кракові й Варшаві.

Підчас переслуханя в Кракові, 14. і 20. червня 1934 р., поза поданнями персоналій, відмовив Климишин усяких зізнань і навіть підписів.

Переслуханий прокуратором у Варшаві 2. серпня 1934 р., теж відмовив зізнань і підпису.

Дня 14. вересня 1934 у відповіди на питання, чи признається до вини, а саме: що належав до ОУН, і що на її доручення дав поміч убивникові міністра Перацького, через навязання звязку між Карпинцем і Лебедем з наміром доручення Лебедеві бомби — відмовив зізнань.

Після відчитання зізнань Климишина (найкоротших з усіх) його випроваджено з салі, а впроваджено підсудного **Підгайного.**

Предсідник запитує, чи підсудний признається до того (тут вичислює його обвинувачення).

Тому, що підсудний намагається говорити по українськи, предсідник звертає йому увагу, як попереднім.

Прокуратор Желєнський стверджує з уряду, що Підгайний складав зізнання в слідстві польською мовою й знаменито цю мову знає.

Підсудний дальше пробує говорити по українськи, супроти чого предсідник рішає відчитати зізнання підсудного, зложені в слідстві.

Що зізнав Підгайний?

Дня 15. червня 1934 р. Підгайний заявив, що до ніяких орґанізацій не належить.

Дня 10. серпня 1934 р., Підгайний подав свій подрібний життепис — батько його є управителем народньої школи в Нивицях. Як ученик 5-тої кляси, вступив до „Пласту", а в 7-мій клясі з „Пласту" виступив. В 1925 р. вніс подання про приняття його на політехніку в Данціґу.

В Данціґу вступив до „Спортового гуртка", який мав на ціли виховати членів на українських борців.

Там їх вишколювано згідно з реґуляміном польських військ.

В 1928 р. покликано його до війська, де був 4 місяці.

По звільненні поїхав назад до Данціґу, де став секретарем філії „Союзу Українських Старшин", у якого проводі станув Коновалець.

Там здавали іспити, після яких діставали ранґу старшого стрільця.

В 1932 р. виїхав до Львова і мешкав у своїх знайомих, пп. Шухевичів. Опісля поїхав додому, де його арештовано в звязку з замахом у Городку Ягайлонськім.

Випущений, дістав у друкарні Ставропігії посаду заступника директора.

З початком 1934 р. стрінувся з товаришем, як пізніше зізнав, Степаном Бандерою, а цей спитав його, чи розуміється на зброї.

Він відповів потакуючо, а Бандера заявив йому, що хоче йому показати зброю, яку хоче купити.

На другий день прийшов чоловік, званий „Юзько", який торгує зброєю і хемікаліями.

Другим разом „Юзько" приніс пів кґ. ртуті, яку Підгайний купив і вручив Бандері. Здавав собі справу, що це закупно для ОУН.

(Далі буде).

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. Український Клюб Поступовий, від. 70, повідомляє своїх членів, що останні збори цього року відбудуться у вівторок, дня 17-го грудня в годині 7:30 ввечір, в салі Укр. Нар. Дому, Амер. Укр. Ситизенів, під ч. 386 Джанстан Евені. Просимо досгуючих членів вирівнати свої вкладки, щоб фінансові книжки були в порядку для предложення до контролі контрольній комісії. На тих зборах будуть важні справи до полагодження, тому кождий член повинен обовязково прибути. — Б. Кушнір, рек. секретар.

А. М. Тільшова.

НА САМІТНІЙ СТАЦІЇ

Поміж деревами стоїть маленький, жовто потинкований, стаційний будинок. Довкола ні живого духа, навіть касієра нема при віконці й тільки поміж рейками крутяться дві курки, а на пероновій лавці сидить жінка в чорному й дивиться байдуже перед себе. На недалекій сіножаті збірають жінки сіно, за огорожею копошиться дріб. На небі закаменіли великі, пошматовані хмари, сонце палить, з далини сюрчать пільні коники. Мертвецька тиша налягла над краєвидом і чимраз голосніше торохтять колеса.

Віз сполошив курята з рейок, а жінка в чорному піднялася так же бездушно, як сиділа. Байдужий вираз на її обличчю не змінився, коли віз переторохтів через рейки, хоч вона ждала на підводу. Щойно коли бричка зупинилася, жінка дрогнула. Вона лякалася першої зустрічі з чоловіком, з яким розійшлася перед роками.

По підлозі ждальні задудніли мужеські кроки. По десятьох роках вона пізнала, що це його кроки. „Мій Боже... ласкава пані! Що ми в той спосіб зустрінемося!"

Повен пошани, з відкритою головою, стояв перед нею пересічно одягнений старший пан.

„Справді... так!"

Стриманий, вимучений вираз ляг на її обличчю; здавалося, наче під справжнім чорним серпанком вона мала на собі ще один, так жеж густий, що закривав її душу. Десять довгих років вони себе оминали, лякалися зустрічі, а всеж таки одно про одно знало. Вона знала, в якій він поселився околиці, що зразу по розстанню він був мов божевільний, а він знав знову, як вона, хоча жінка землевласника, була нещасна й терпіла. Він знав про довготревалу недугу її чоловіка, знав, як вона три довгі роки ним піклувалась і як вона нарешті, по його смерти, заломалась.

Не знав тільки про одно: що недугу й смерть свого чоловіка вона приняла як кару за те, що не була йому вірна. Колиб вона йому була тоді все сказала, він не зрозумів би її своїм здоровим, хлопським розумом. Вона вірила в те, що через свою вину звязана зі своїм чоловіком навіть по смерти.

„Я знав зівсім певно, що ми ще раз у життю зустрінемось, але я ніколи не думав, що воно буде так"...

Вона глянула тепер на нього й завважила, що волосся в нього на висках посивіло. Сиве, зовсім сиве — й вона почула охоту погладити його по голові, як це вона любила робити давним-давно, перед роками. Але якась таємна сила зупинила її руку: вона не повинна робити цього навіть тепер, хоч небіжчик не міг би їй у цьому перешкодити.

„Як це можливе, що ви зівсім не змінилися?"

Він нахилився до неї й дивився на її обличчя, як на новий листок на дереві. Йому було так дивно на серці. Вона була йому така знайома, а всетаки така чужа: люба, а всетаки ворожа, бо було щось чуже в її обличчю, що було для нього таке дороге, бож він стільки витерпів через ту жінку...

„Скиньте серпанок.. прошу вас"...

Затревожений, якою вона йому видасться, відхилив серпанок і глянув на її ніжне, дівоче личко, що його чару не притушили ні літа, ні сльози.

„Ні одної морщини... Навіть у куті повік", сказав він, зітхаючи, наче йому було прикро, що вона не посивіла так, як він.

„Мій Боже, ви все ще маєте двацять літ!"

Вона легко усміхнулася. „Ви помилилися тільки на шіснацять літ".

„Тепер ви вперше всміхнулися".

Вона глянула нечайно на залізничий шлях, мов переляканa пташка.

„Ах, Боже! Якби нас хто побачив разом!"

„Те саме ви вже тоді постійно говорили".

„А знаете, скільки літ проминуло від того часу?"

„Як мені цього не знати?" Глянув на неї твердо, з докором. „Чому ви хоч раз єдиний не написали до мене?"

„Я не могла!" — прошепотіла вона так зворушено, якби хтось стояв поза ними й підслухував.

„Ви, як бачу, не легко перенесли наше розстання", сказала вона нагло, майже ворожо.

Він тільки знизав плечима:

„Це знову цілком ви. Легко... Мої приятелі були переконані, що я застрілюся"...

„Але вони помилилися!"

„Чи ви булиб хотіли того, щоб я застрілився?"

Їй стало ніяково. „Ні... тоді, коли ми розійшлися, коли ми мусіли розійтися... я страшно за вас боялася!"

„Бачите, як добре ви знали, чим ви були для мене!"

„Колиж"...

„Що?"

„Колиж я все була в сумніві, чи ви мене справді любите"...

„Ви все ще таки дитина! Про це знало наше ціле окруження... Коли ми йшли разом, я був хорий... Потім я жив, мов божевільний. Але ви можете мені вірити, що я нікого ніколи більше не любив крім вас"...

Обоє пригадали собі момент, коли вони востаннє поцілувалися. Була весна. Вікнами плив гомін військової орхестри так переможно, наче вона грала весільний марш їхньому коханню. Тепер вони дивилися на себе.

„Шкода молодости... не правда?"

Вони йшли попри гурток жниць, що виблискували до сонця своїми синіми й червоними спідницями. Але вона не завважувала ані жниць, ані розпаленого сонця, але, вперше від довшого часу вона почувала, що живе. Дивилася перед себе на дорогу, але бачила його профіль і все повторювала собі в дусі. „Все це неправда, це тільки сон".

„Дивний цей світ", сказав він, похитуючи головою. „Тепер, коли я йду поруч вас, здається мені, що я щось украв"...

Вона потакнула. Він зупинився й з усмішкою глянув на її струнку постать.

„Марія!"

Імя це, вимовлене улюбленим голосом, поділало на неї потрясаючо. Вона похилилася, щоб укрити своє зворушення. „Марія!", повторив він, тепер уже зовсім інакше, тревожно, але радісно, наче йому блиснула якась спасенна думка.

Узяв її обвислу руку, якої вона йому боронила. „Ми маємо щонайменше яких десять літ перед собою. Шкода всього того, що могло бути, а не було! Колиб ми були ніколи не розійшлися, кохана!"

„Миж мусіли!" — прошепотіла вона.

„Бо — бо люди про нас говорили?"

„Ні, але тоді ми не мали іншого вибору: або він, або"...

Хвилину стояли вони мовчки під яблінкою. Нараз він її обійняв, підійняв і мов божевільний пригорнув до себе.

„Ти!"

Їх уста обєдналися в довгому, палкому поцілунку, в якому було більше болю, як кохання.

„Ми будемо любитися таксамо, як колись, не правда?"

Їй було якось захисно в його обіймах, але вона почувала, що їх щастя не може тревати довго.

„Що тобі?" Тепер він завважив, що вона плакала.

„Ніщо".

Силою підняв він її обличчя й побачив на дні її очей жах.

„Він"...

Чоловік не відразу зрозумів, кого вона мала на думці.

„Хто: він?"

„Він... він цього не хоче".

„Алеж Маріє! Смерть є смерть. Він щасливий, що знайшов собі спочинок. Дай йому його. Яж старий чоловік, ти теж немолода вже... але це не вадить, ми можемо ще любитися, не віриш?"

Вона заперечила головою.

„Ти мені цього не зробиш, мені, якому здавалося, що віднайшов раз уже втрачене щастя!"

Вона стояла перед ним без руху, а її обличчя набрало назад виразу байдужности й холоду, як перед його приїздом.

Мовчки йшли вони серед літньої спеки. Під їх ногами хрустіла спалена груда, непорушно стояли стиглі збіжжя по полях.

„То я на те приїхав? На те ми зустрілися, щоб знову розійтися?" — запитав він, коли підійшли до самітного стаційного будинку.

„Не гнівайся, вибач мені!"

Вона виглядала так зворушливо, така нещасна в своїй жалобі з своїм дитячим личком, дивилася на нього так одчаяно, що він забув на власний біль.

„Шкода, Маріє"...

Вагалася хвилину, але нагло побігла по камяних східцях самітної стації, затріснула двері за собою й не підняла голови навіть тоді, коли він сів на бричку. Щойно як бричка рушила, вона ревно розплакалася.

Шкода життя!

Переклав М.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ЮРБА ГЕРОЇВ.

Американські ґазети залюбки подають новинки, над якими плаксиві люди можуть легко прослезитися.

Отже доносять: Маленький буро-чорний котик здержав рух автомобілів на Таймс Сквері в Ню Йорку майже цілих десять мінут. Котик вирвався з рук одній молодій пані, що його несла Бродвеєм коло 44-тої вулиці і кинувся під трамваєвий віз, що їхав у полудневім напрямі. Ціла юрба прохожих по геройськи жертвувала свої услуги пані. Всі готові бутої вулиці, і кинувся під трамваю. Один з них дав знак моторовому й цей відразу задержав віз. Одначе заходи добровольців витягнути котеня зпід воза довгий час не мали успіху. Як тільки одному з них уже тут-тут удалося дістати його в руки, воно нагло вибігло зпід того воза й забігло під другий, що їхав на північ. І ціла історія повторилась наново.

Не знати тільки, що саме заставило цих людей бути такими геройськими? Чи співчуття для котеняти? Чи співчуття для пані? Чи просто бажання хоч таким полюванням розбити нуди?

ТВАРИНА В РОЛІ ГЕРОЯ.

Це може пригадає декому з читачів ту подію, що скоїлася цього літа в Еспанії, в котрій говорилося про одного бугая, що бився так по геройськи на арені, що вся публика й судді казали його пощадити.

А тепер доносять з Гонолюлю, що там погиб Джан Силвер. Він мав 17 літ і 11 місяців життя. Був він героєм великої війни. Він кілька разів переносив у Франції письма серед граду куль. Раз шрапнель малощо його не розірвав, але він не дав за вигрaну, пустився в дальшу дорогу й щасливо доручив письмо. Його вилікувано у військовім шпиталі, привезено назад з Франції в Америку й дано йому гарну безжурну пенсію на все життя. Та він тепер помер.

Його тіло випхане й виставлене в Аеронавтичнім Музею на Полі Райта в Дейтоні, Огайо. Багато людей буде перед ним стояти зі зворушенням.

Тільки чи будуть вони могти сказати словами свої чувства? Що саме їх зворушує?

Джан Силвер — це голуб раси листоношів.

ТУТ ЗВІСНО.

Американське Людяне Товариство надало почесне свідоцтво 13-літньому хлопцеві Вінсентові Ґріпо. На свідоцтві написано: „За визначну поведінку при ратуванню собаки від утоплення".

Ґріпо і його собачка Теді дивилися з берега Гудсону, як у нюйорський порт вїжджав французький корабель-велитень „Нормандія". Теді, видно, був занадто цікавий, загнався задалеко в воду. Вінсент, не довго думаючи, скинув черевики й кинувсь у воду ратувати свого любимця. Та Вінсент не вмів пливати, і якби не інші люди, то собака може не булаб утопилась, але Вінсент був би втопився.

СВІДОЦТВО ГЕРОЙСТВА, ЧИ ГОРОЖАНСЬКІ ПАПЕРИ?

Якщо Вінсентові родичі не є американськими горожанами, він повинен би дістати горожанські папери, бо своїм поведенням він доказав, що він справжній Американець.

Бо як людина топиться в Англії, то люди стоять на мості й ідуть у заклад: Я даю 10 шілінгів, що він уже не виплине. А я даю 20, що ще виплине 2 рази.

Як людина топиться в Будапешті і кричить ратунку чужою мовою, то їй кидають словар, щоби вона кричала ратунку по мадярськи.

Як чоловік топиться на Україні, то, як відомо, люди на березі кидають йому пораду: Не тратьте, куме, сили: спускайтеся на дно!

Як людина топиться в Америці, то американець скидає „ковт" і кидається ратувати. Забуває при тому, що він пливати не вміє, і тепер люди, замісць ратувати одного, будуть мати ратувати двох.

НЕВДЯЧНИЙ ЖУРАВЕЛЬ.

У Мавнтин Лейкс, у стейті Ню Джерзі, скоїлася подія, що немовби поставила зеркало перед американською любовю до звірят.

Мешканець того міста, Валдо Гимер, знайов на полі напів замерзлого журавля. Змилосердився над ним, забрав його до хати, поклав коло вогню, відогрів, а потім ще й наловив рибки й дав журавлеві. Птиця віджила, їла рибу, але, як Гимер наближився до неї, вона пробувала дзьобнути його дзюбом. Не поцілила щоправда в око, але поцілила в файку й вибила її Гимерові з зубів.

Це дуже обурило Гимера. „То ти, свине", сказав він до журавля, „ти мій хліб-сіль їси, а вдячности за зломаний шелюг не маєш до свого добродія?"

І він пробував подарувати його сусідам. Сусіди не хотіли. Пробував віддати його Американському Гуманному Товариству, але й це не хотіло його брати. І хто знає, чи не прийдеться невдячному журавлеві головою наложити за свою невдячність...

Але чи можна тут говорити про якусь невдячність? Бідного журавля навчила матінка дзьобати кожде сотворіння, що підходить до нього заблизько. Нема тут ніякої невдячности. Проста самоохорона.

Адже людина має нераз невдячні звірята, а їх від себе не відганяє. Нема сумніву, що королем невдячних звірят це кіт, що як привязується до чого, то скорше до хати або до кута коло печі, ніж до людини. Навіть пес, той примір вдячности, якого людина для вдячности й держить, частенько забуває за свою вдячність, та замісць укусити сусіда, вкусить свого пана.

ПЕРЕБІЛЬШЕНА ВДЯЧНІСТЬ

Зрештою й вдячність повинна мати свої межі.

Ось дирекція звіринця в Бронксі, дільниці Ню Йорку, зробила у парку резервацію для диких птиць, себто не дозволила їх убивати. Тепер їх налетіло туди стільки, що просто для всіх місця нема.

Нагадується анекдота Марка Твейна про вдячність звірят. Задумав саме Марк Твейн викінчити оповідання, які звичайно містять у читанках для дітей, а які, на його думку, невикінчені. Написано, наприклад, що одна собака, котру вилікував один ветеринар, почувала до нього глибоку вдячність до самої смерти. Марк Твейн, доповідаючи оповідання до кінця, розказує, як то вилікувана собака, покинувши собачий шпиталь, зявилася на другий день під дверми шпиталю з іще одною собакою. Ветеринар вилікував і її та пустив. За кілька днів перед його домом зявилися чотири собаки: дві — його старі знайомі, а крім того кожна з них привела собі ще хору або покалічену товаришку. На четвертий день під хатою ветеринаря було 8 собак. І так ішло далі й далі, аж вкінці під шпиталем було стільки собак, що ввесь рух мусів задержуватися. Як лікар вийшов з хати, він, не хотячи, наступив якісь собаці на ногу. Собака його вкусила. Він вигоїв рану, але не завважав, що собака була скажена. За якийсь час і лікар помер від скаженини.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Памяті пок. Івана Гриника.

Хто був Іван Гриник та чим прислужився нам? Це був син української землі із села Погірців, пов. Рудки. Як вояк перебув цілу воєнну хуртовину, почавши від страшних боїв на італійському фронті, а скінчивши на широких степах України в українських визвольних змаганнях. На полудневому фронті дослужився великої срібної медалі за свою хоробрість, а в українській армії ступня старшого десятника. І хоч австро-угорська монархія розпалась, він не пішов до дому „віку доживати", а дальше в руках з крісом став у ряди української армії, бо так велів обовязок супроти своєї вітчини. За кілька днів побуту дома зорґанізував своїх односельчан і з бадьорістю та заохотою відійшов зараз на фронт. Він вірив, що коли казали йому битися за чужі інтереси й він бився, то тим більше він повинен тепер віддатись інтересам українського відродження. Перебув бої під Львовом, Винниками, Сиховом, Скниловом, Лапаївкою й Перзенківкою, а з відступом УГА за Збруч перейшов на східні українські землі, де був до кінця взірцевим стрільцем і вірним сином України.

Іван Гриник.

Та після наших невдач мусів з жалем кидати рідні землі й манджати ген за море на чужу землю шукати захисту перед рукою наїзника. Тут же він не спочив, як інші, що кажуть, що вони вже досить навоювались. Він із іще більшим запалом береться до праці серед нашої еміґрації. Звертає свою працю на військову ділянку, бо знає, що лиш збройною силою може здвигнутись вільна українська держава. А до цього діла треба впертої, витревалої військової підготови, яку саме найкраще можна перевести тут в Америці.

Він вступає в січові ряди. Але коли й тут почали викривляти ідеольоґічне наставлення орґанізації, кажучи присягати на вірність „пану гетьману всієї України", він перший відмовився від цього, а з ним 16 інших учасників наших визвольних змагань. Вони не могли забути того, що творилось за панування Скоропадщини, коли то чужі карні експедиції бушували по наших селах. У них зродилась думка створити нову орґанізацію, віддану всеціло на відродження української нації, з тим вони творять перше ядро **Орґанізації Чорноморської Січи,** яка саме цього цього року святкує **десятьліття** свойого існування. А першим **сотенним** першої сотні в Ню Йорку **став Іван Гриник** у 1925 році. Всеціло посвятився для цеї орґанізації, працюючи невтомно для неї кілька літ. Аж передчасна смерть вирвала його зпоміж січових рядів, а члени О. Ч. С. віддали Йому останню прислугу як чесному й вірному синові України.

Та хоч сотенного Івана Гриника нема між нами, то всеж таки його думка, його ідея глибоко вкорінилась у нашій українській еміґрації, а його дух кличе нас до діл для відродження військової сили українського народу. З його вказівками ми ступаємо дальше й уже десять літ не сходимо з раз обраного шляху. Тому в десятьліття основаної Орґанізації Чорноморської Січи Іваном Гриником, який був першим її духовим батьком, клонимо всі члени О.Ч.С. свої голови перед його тінню та віддаємо йому честь і згадку.

Степан Фік,
головний орґанізатор О. Ч. С.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Звідомлення Злучених А.-У. Орґанізацій м. Філядельфії.

На зборах Злучених А. У. Орґанізацій в пятницю, дня 29. листопада, обговорено та вирішено отсі справи:

Листопадове Свято.

Голова Стрілецького Гуртка ч. 1., гром. Г. Грищинин, подав звіт з Листопадового Свята та зазначив, що чистого приходу з продажу тікетів осталося 54 дол. Стрілецкий Гуртук зібрав з продажу книжок 25 дол., отже вислано як дар інвалідам нашої Армії суму 75 дол., як це було проголошено в пресі.

Збори рішили висказати подяку всім, хто причинився до виконання програми Свята, та висловили признання Стрілецькому Гурткові за взірцеве його переведення.

День Злуки.

Рік-річно святкує наша громада день проголошення акту злуки всіх українських земель в одну суверенну державу як одну з найбільших подій в історії нашого народу. Вислухавши звіту Управи про підготовну працю для Дня Злуки, збори доручили, щоб Управа Злучених Орґанізацій занялася чготовленням програми свя- котре відбудеться у Філядельфії в неділю, дня 26 січня, 1936 р.

Звіт з конґресу молоді в Дітройт.

Спільна праця молодого і старшого громадянства Філядельфії увінчалася гарними успіхами. Піддержуючи цю орґанізаційну працю молоді, Злучені А. У. Орґанізації призначили суму 100 дол. для делеґатів молодечих клюбів на конґрес молоді в Дітройт. Голова філядельфійської делеґації, студ. В. Наконечний, здав українською мовою обширний звіт з конґресу. З огляду на порушені в цьому звіті справи та погляди молоді на цей молодечий конґрес, передамо його в цілости до нашої преси. Вже тут одначе треба замітити, що 12 філядельфійських делеґатів вернулися з конґресу з великим одушевленням до нової праці і це одушевлення передали вони і старшому громадянству. На внесення пані Бойко рішили збори одноголосно висказати признання нашій молоді за її успішну працю та всіма способами піддержати їх працю біля підготови Четвертого Конґресу Ліґи Молоді П. А., який відбудеться у Філядельфії в днях 5 і 6 вересня 1936 р. (Лейбор Дей).

Зокрема збори доручили Управі поробити негайно всі підготування до Другого Дня Молоді, який відбудется з нагоди Молодечого Конґресу в понеділок, дня 7 вересня 1936 р., і в ньому візьмуть участь українські змагуни з цілих Злучених Держав, Канади і, коли це буде можливе, й інших країв.

Протестаційне віче.

Збори приняли до відома звіт ініціятивного комітету Стрілецького Гуртка ч. 1, Демократичної Січи ім. Д. Вітовського та відділів ОДВУ Філядельфії, Честер та Вілмінґтон у справі скликання загального протестаційного віча проти ляцьких насильств над українською молодю, а зокрема в справі останнього політичного процесу у Варшаві, та доручили цьому комітетові скликати віче на неділю, дня 8. грудня ц. р., до Української Галі. Провід віча має взяти на себе доповнений ініціятивний комітет згаданих говариств.

Біжучі справи.

Для кращої орґанізації молоді рішено звернутися з проханням до тов. Горожан, щоби Українську Галю при 847 Н. Френклин ул. забезпечити у всі ґімнастичні прилади та тим дати нашій молоді можність відбувати там свої ґімнастичні вправи.

Голова Злучених Орґанізацій візвав присутних представників честерських та інших орґанізацій, щоби вони піднесли у своїх громадах думку орґанізації Злучених Орґанізацій Філядельфії і околиць. Таке зеднання сил скріпило би нас матеріяльно, культурно і політично. Заки дійде до створення такої орґанізації, прохаємо всі околичні громади висилати своїх представників на наради Злучених Орґанізацій.

Управа Злучених А. У. Орґанізацій м. Філядельфії.

— Слухай, чи то правда, що твоя жінка втекла з тим Зеноном?

— Так.

— Якжеж це могло статися? Таж то був твій найліпший приятель!

— І він саме дав на це доказ.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS

UKRAINIANS RAP POLAND

A protest against "the cruel treatment of Ukrainians by the Polish Government" was sounded yesterday at a meeting of more than 1000 American-Ukrainians from this city, Chester, Wilmington and other communities at 849 N. Franklin street.

"The only solution is the creation of a free and independent State with an order best suited for the Ukrainians," it was stated in a resolution unanimously adopted.

Theodore Swystun, chairman of the protest committee of the United American Ukrainian Organization, presided and speakers included Dr. Walter Gallan, of this city; Rev. O. Mytsyk, of Chester, and John Worobetz, of Phoenixville.

The Philadelphia Inquirer,
December 9, 1935.

UKRAINIANS ASSAIL POLISH CRUELTY

A resolution protesting Polish "barbarism and cruelty" in attempted assimilation of Ukrainians was adopted yesterday by 1000 members of the United American-Ukrainian Organization of Philadelphia, Wilmington, Chester and vicinity at a meeting in Ukrainian National Hall, 849 N. Franklin street.

Copies were sent to Stanislaw A. Patek, Polish Ambassador to the United States, to the Premier of Poland, and to the Polish courts in Warsaw.

Philadelphia Record,
December 9, 1935.

НА УКРАЇНСЬКІМ ВІТРІ

Прага, 25. листопаду.

Цілком несподівано і, здавалося, без будьякого причинового звязку, немов на чийсь наказ, чеська преса, по довгих роках повної байдужности до цього, раптом виявила **зацікавлення до української проблеми.**

Так міністер закордонних справ, д-р Бенеш, у свому експозе (в парляменті) балакав про „русскій" і український народ, на що з уст речника опозиції („Національне Обєднання") — д-ра Крамаржа — на його адресу впало обвинувачення, що він, д-р Бенеш, „розриває єдність русского народу".

„Чеське Слово", орган тутешніх чеських народніх (національних) соціялістів (Бенеш—Кльофач), що ніколи не наважувалося сказати слово „український", несподівано в одному зі своїх недільних чисел містить на цілу сторінку „UKRAJINSKE POVIDACKY", правда, з ілюстраціями, на яких замісць українців фіґурують типові бородаті москалі.

„Недільні Ліст" — орган „Національної Ліґи" — що й досі вважає Підкарпаття за країну, населену москалями, й веде там „русскую" лінію, теж цілком несподівано містить велику (на яких 500 рядків), досить грамотну, за малими виїмками, статтю під заголовком „Минуле української слави".

Соціял-демократичні органи, що властиво єдині досі вели якусь українофільську лінію, перервану залиццянням до Советів, тепер знов навязують її. Ось хоч би і „Ранні Новіни" 20. Х., ч. 260.

Найдалі з усіх пішов „Господарськи Розглед" (тижневик, 15. XI., ч. 46), що вмістив велику статтю про болючість і актуальність українського питання й конечну потребу його розвязки в формі самостійної Української Держави. Автор називає Україну „одною з порохівень Европи", а при кінці статті між иншим каже таке:

„Припустимо, що Чехословаччина моглаб боятися української **ірєденти** в тому напрямі, що вона забралаб і нашу Підкарпатську Русь; але коли ми кінець кінців подивимося на мапу держави, як її собі уявляють ірредентистичні українці, то й справді мусимо поставити собі питання: чиж **створення нової славянської держави**, що мала би до нас симпатію за наше завжди льояльне відношення до українських змагань, не булоб для нас кориснішим супроти теперішнього стану?...

Все це, докупи взяте, мимоволі наводить нас на деякі думки і змушує шукати причин такого мусування української справи в чеській пресі. Особливо, коли взяти під увагу ті чутки, що вперто кольпортують по Празі, а саме, що Совети не від того, щоб проголосити... „самостійність" України.

Що ці чутки поширені, а деякі люди навіть серіозно до тих чуток ставляться, наведемо голос центрального органу партії українських соціял-революціонерів („Трудова Україна", „Перед можливостями", ч. 8-9-10), де читаємо:

Всіх можливостей, які висуне перед українцями світовий конфлікт, передбачити не можна. Одначе деякі можна вгадувати; готовими треба бути до всього.

Перша — хоч і мало ймовірна, але припустимьна: московські народні комісарі, щоб відтягти увагу українців від своїх противників, висунуть старий плян Леніна, якого виконанням перешкодив 1919 р. Л. Троцький, а саме **про виділення УССР із СССР в самостійну демократичну републику**, з коаліційною владою, переходовим характером від капіталізму до соціялізму, без диктатури пролетаріяту; можливо навіть без влади рад, а з європейським парляментом, і в такому лише союзі з СССР, який наприклад існує між державами Малої Антанти, щоб створити буфер між СССР і Польщею. „Хоче, мовляв, самостійности, нехай захищає її від Польщі", а СССР буде мати вільні руки в іншому місці".

Все це свідчить про те, що нами грають, немов мячем, намагаючися переграти своїх суперників, чи можливих ворогів, щоби потім його, як непотрібний, викинути на смітник.

Не виключено, що нитки цієї гри зосереджені в Москві, почасти в Парижі.

Це все змушує всіх нас бути на сторожі й на поготові, бо ніколи за останні роки не було ще такої великої потреби нашої внутрішньої консолідації й внутрішньої єдности супроти зовнішнього світу, як саме тепер.

Ясна річ, що така консолідація й єдність не може творитися методами празької „Єдности" (Маля Болеслава!), ані „всеукраїнським" конгресом, що має щораз менше виглядів вийти з „підготовки". Мова йде про недекларовані й від світу заховане вужче порозуміння всіх **живих сил** української нації й їх співпрацю. — („Українські Вісти").

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

Його правда.

Підчас залізничої катастрофи один пасажир утратив ногу, другий життя.

Першому присудили 15,000 долярів, вдові другого 5,000 дол.

На це суддя: Навіть за 15,000 чоловік не дістане ноги, яку втратив. А ви, пані, з 5,000 долярами легко знайдете може й ліпшого чоловіка, як перший.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 5. листопаду 1935 р. помер у селі Морохів, пов. Сянік, довголітній член У. Н. Союза, **Стефан Матейчак.** Перебуваючи в Америці, Покійний занимав посаду дяковчителя в Ню Брітен, Конн., аж до свого виїзду до Европи (1914). Там був радним села та предсідником школи.

Похорон відправляли три священики, а велика маса народу свідчила, що Покійний був загально шанованим та люблениим громадянином.

Покійний лишив чотири дочки, з котрих дві живуть в Америці, та сина священика, котрий є парохом у Раві Руській.

Маріяна Керелейза.

ПОДЯКА.

Пригноблені великим жалем та горем по втраті нашої дорогої доні, Покійної Катерини Кривень - Ґордонової, котра померла майже трагічною смертю, бо зараз по вінчанню, хай вільно буде нам отсею дорогою висказати декілька слів щирої подяки всім місцевим братствам, товариствам та клюбам в Асторії, Л. Ай., як теж і позамісцевим, особливо обидвом „Просвітам" в Ню Йорку, що передали нам слова співчуття та надіслали телеґрафічні кондоленції, але своєю громадною приявністю допомогли нам при похороні переносити важкий жаль за втратою невіджалуваної Донечки та дружини молодого нещасного чоловіка. Щиросердечну подяку складаємо і всім нашим поодиноким приятелям та симпатикам, котрі не забули за нас у нашому нещастю, як також дякуємо місцевому відділові У. Н. Союза як і головному урядові нашої організації за скоре та совісне виплачення нам посмертного в суму $1,000 з головної каси цеї нашої такої щирої української організації в Америці.

Евстахій Кривень, батько;
Дж. Ґордон, муж Покійної.

Винахід.

— Чому твоя жінка ходить на хідлях?

— Бачиш, лікар записав їй гірський воздух.

Чекають.

Клієнт: Чи можу бачитися з касієром?

Возний: Ні.

Клієнт: А коли вернеться?

Возний: Невідомо, чекаємо на амнестійний закон...

Оплачувалась на половину.

— Чи ви ще є членом позичково-щадничої каси?

— Ні, вона пропала, бо оплачувалась тільки на пів.

— Як то?

— А так: попит був лиш на позички, а щадити не було кому.

ТАРЗАН І ОГНЕННІ БОГИ. (51)

Тарзан знав, що бабуни не зачіплять його, поки він не зачіпить їх. Одначе він знав теж, що вони можуть дуже легко взяти якийсь його маленький рух за погрозу для себе та для безпеченства всього свого племени. А він так бажав собі зеднати їх для себе.

„Тразан шукає злого тармангані", сказав Тарзан до малп. „Цей білий тармаґан має з собою багато чорних тармаґанів. Вони всі злі люди. Вони вбивають. Вони вбивають гримучими патиками. Вони убить вас. Тарзан прийшов, щоби прогнати їх з цього краю. Чи ви знаєте, де вони таборують?"

На відповідь Гобаш, король малп, тільки загаркотів йому на визов. Декотрі інші малпи пішли за його примірóм. Тоді Гобаш випрямився й насупився ґрізно, думаючи цим настрашити Тарзана.

Але Тарзан тільки стиснув плечима й пішов поволі поміж визиваючими самцями, що йому заступили дорогу. Один з них усунувся на бік. Але другий далі стояв на місці. Тут Тарзан пізнав, що йому прийдеться дати доказ, від якого буде залежати вся його дальша доля.